

Accessibilità

Moderatrici: DR SIMONE INGUANEZ
Rapportatur: ROMARIO SCIBERRAS

Punti diskussi

- Kull reġjun għandu demografija differenti, ngħidu aħna persuni li ġew jgħixu Malta minn pajjiżi oħra. Dan joħloq realtà lingwistika relattivament unika għall-post.
- L-espressjoni bil-Malti tista' ssir sfida minhabba li l-ewwel verżjoni ta' ħafna dokumenti tkun bl-Ingliż. Ħafna drabi l-ħaddiema fl-oqsma pubbliċi qed jispiċċaw jittraduċu għall-Malti. Fi kliem ieħor, il-Malti jispiċċa jkun l-ilsien mira minflok il-lingwa sors. Is-sentiment tal-partecipanti fil-grupp ta' ħidma tagħna kien li, minhabba dan, l-idjoma Maltija tintilef u l-Malti ma jkunx jinftiehem.
- Issem mew is-sentenzi li jinħarġu mill-qorti. It-taħriġ fil-livell universitarju, fil-qasam legali, u f'oqsma oħra, isir bl-Ingliż minkejja li l-professjonisti huma mistennija jużaw il-Malti fil-qadi ta' dmirijiethom.
- Nuqqas ta' riżorsi umani u finanzjarji għat-traduzzjoni jew il-ħolqien ta' dokumenti miktubin b'Malti tajjeb.
- Fil-qasam tal-pubblikazzjoni ssir ħafna ċensura fil-Malti meta dan jitqabbel ma' lingwi oħrajn. Din hija forma oħra ta' accessibilità mnaqqsa; qed jinħonoq il-ħsieb Malti u l-qarrejja mhumiex ikollhom access sħiħ għalih.

- L-interess tal-barranin fil-Malti qiegħed, kulma jmur, jiżdid, filwaqt li l-Maltin ikellmuhom bl-Ingliż jew b'lingwi oħrajn.

Prattiċi tajbin

- Xi lokalitajiet diġà jadattaw għar-realtajiet lingwistiċi differenti tagħhom.
- Issemmiet prassi tajba ħafna tal-Kummissjoni għad-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabilità li toħroġ verżjoni aktar dħulija/aċċessibbli tad-dokumenti li jkunu tekniċi, u b'hekk l-individwi kkonċernati jhossuom indirizzati b'mod aktar dirett.
- Issemmew xi ċirkularijiet li jinħarġu jew korrispondenza li: (1) jagħtu għażla bejn il-Malti u l-Ingliż, u (2) jissimplifikaw il-kontenut.
- Fil-qasam tas-sigurtà soċjali, il-korrispondenza li qabel kienet bil-Malti biss qed tiġi aġġornata għaż-żewġ lingwi filwaqt li għaddejja hidma wkoll biex il-lingwa tkun inqas dispregjattiva u diskriminatorja, u aktar faċli biex tinftiehem.
- Qed jiġu implimentati prattiċi li ma jiswewx wisq flus li jindirizzaw nies differenti bi sfidi differenti, eż. attenzjoni għat-tipa u l-kulur tal-karta.
- Hemm diversi haddiema li qed iservu ta' ambaxxaturi tal-lingwa u tal-wirt nazzjonali.
- Issemma eżerċizzju pożittiv li wassal għal-linji gwida tal-gvern dwar ir-rikonoxximent ta' identitajiet tal-ġeneru u orjentazzjonijiet sesswali differenti. Hemm bżonn iktar djalogu bejn persuni li jgħixu dawn ir-realtajiet u nies mill-qasam lingwistiku u politiku.
- Issemmiet Heritage Malta li qed tagħmilha eħfef għall-viżitaturi tas-siti storiċi tagħha għaliex ir-rappreżentanti tagħha jkollhom badge bil-lingwi

- li jistgħu jikkomunikaw bihom mal-pubbliku.
- Wieħed għandu jikkunsidra li l-materjal pubbliku joffrih ukoll bil-Braille u li fil-konferenzi/seminars pubbliċi jkun hemm is-servizz tal-interpretar għal-Lingwa tas-Sinjali Maltija.